

[Landbrugsministeren.]

Endvidere bestemmes det, at lånebeløbet ikke må overstige 75 pct. af værdien af mindrehøsten, beregnet på grundlag af en pris af 40 øre pr. foderenhed. Der er således en selvrisiko på en halv snes procent; men da høstudbyttet normalt svinger noget, må det være naturligt, at en ekstraordinær hjælp først sættes ind, når der er ekstraordinært store udsving.

Endelig skal jeg bemærke, at det er en forudsætning, at andragendet anbefales af kommunalbestyrelsen, der samtidig skal sige god for andragerens oplysninger samt give oplysning om dennes økonomiske forhold, idet lovforslaget som nævnt alene tilsigter at hjælpe landmænd, der er kommet i økonomiske vanskeligheder på grund af den ekstraordinære tørke.

Statsgarantien begrænses til lån på indtil 5 000 kr., under særlige omstændigheder indtil 10 000 kr., som optages inden 1. juli 1960, og det er mit håb, at denne kortvarige låneordning vil kunne afhjælpe de skader, som ikke har kunnet afhjælpes ved de foranstaltninger, der hidtil er truffet. Jeg tænker herved på de 4 mill. kr., der hidtil er stillet til rådighed af kornfonden, samt hjælpen til halmtransporter, der ikke har vist sig tilstrækkelige.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Forsvarsministeren (Poul Hansen): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om lodsvæsenet.

Ved ændringerne af lodsloven i 1954 indførtes helt nye principper for regulering af lodsernes indtægter gennem oprettelse af en reguleringsfond, hvortil lodserier med særlig store bruttoindtægter skulle svare en afgift, der beregnedes som en procentafgift af bruttolodsfortjenesten efter en nærmere fastsat progressiv skala.

Samtidig blev det bestemt, at lodserier, hvis indtægtsforhold er sådanne, at de ikke skønnes tilstrækkelige til lodsernes livsophold, kan optages i reguleringsfonden. Herved opnår de pågældende lodser et fast årligt grundbeløb samt et tilskud til dækning af lodseriets driftsudgifter. Disse beløb udredes af reguleringsfonden, hvortil de til-

sluttede lodserier i øvrigt indbetaler $\frac{2}{3}$ af bruttolodsfortjenesten.

Som følge af usikkerheden med hensyn til de økonomiske konsekvenser af den nye ordning blev det bestemt, at lodsloven skulle optages til revision i folketingsåret 1957-58.

Inden tidspunktet for lovens revision rejste Dansk Lodsforening over for forsvarsministeriet spørgsmålet om en ændring af afgiftsberegningen, idet lodserne fandt, at en afgift fastsat på grundlag af bruttofortjenesten — selv med den i loven fastsatte adgang til afgiftsnedsættelse for visse lodserier — ikke gav tilstrækkelig mulighed for at tage hensyn til lodserier med meget store driftsudgifter.

Tidspunktet for lovens revision blev derefter ved lov nr. 119 af 6. maj 1958 udsat til folketingsåret 1958-59, og samtidig blev der optaget forhandling med lodserne om de fremtidige retningslinjer for en afgiftsordning.

Disse forhandlinger resulterede i, at der i princippet blev opnået enighed om en ordning, hvorefter afgiften beregnes af nettoindtægten i stedet for af bruttoindtægten.

Dette forslag blev forelagt Lodsforeningens medlemmer på en generalforsamling i april 1959, og ved samme lejlighed blev lodserne gjort bekendt med de ændringer af lodslovens pensionsbestemmelser, som man fandt det påkrævet at gennemføre i forbindelse med en revision af loven.

Baggrunden for ændringen af pensionsbestemmelserne var den foreslåede overgang til beregning af afgift til reguleringsfonden efter en nettoordning, der gjorde det naturligt også at beregne bidraget til Den fælles Lodspensionskasse af nettoindtægten i stedet for som hidtil af bruttofortjenesten. Endvidere havde de ændringer, der var sket i pensionsbestemmelserne for statstjenestemænd m. fl. ved lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og ved lov nr. 81 af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, nødvendiggjort tilsvarende ændringer af de for lodserne gældende bestemmelser.

På den nævnte generalforsamling gjorde lodserne imidlertid deres tilslutning til forslaget afhængig bl. a. af, at lodseriernes

[Forsvarsministeren.]

adgang til at komme under reguleringsfonden blev fri og ikke som hidtil betinget af, at indtægtsforholdene er sådanne, at de ikke er tilstrækkelige til lodsernes livsophold.

Da en vurdering af de økonomiske konsekvenser heraf krævede yderligere undersøgelser, som ikke kunne gennemføres i folketingsåret 1958-59, blev tidspunktet for lovens revision ved lov nr. 220 af 11. juni 1959 om udskydelse af revision af lov om lodsvæsenet fastsat til folketingsåret 1959-60.

Med hensyn til spørgsmålet om en revision af pensionsbestemmelserne i lodsloven blev det ved den nævnte lov bestemt, at pensionerne fra Den fælles Lodspensionskasse skulle udbetales efter de hidtidige regler, hvilket indebar, at lodserne, indtil revisionen kunne finde sted, ikke fik adgang til at oppebære folkepensionens mindstebeløb.

Forsvarsministeriet nedsatte herefter et udvalg, der fik til opgave at afgive indstilling om ændring af de gældende bestemmelser for beregning af afgiften til reguleringsfonden.

Dette udvalg — hvori Lodsforeningen var repræsenteret med 3 medlemmer — har den 17. december 1959 afgivet en betænkning med udkast til lovforslag, der er tiltrådt af samtlige medlemmer af udvalget. Betænkningen er tilstillet medlemmerne af det høje ting.

Som det vil fremgå af betænkningen, har udvalget foreslået, at den gældende beregning af afgiften til reguleringsfonden ændres fra en bruttoordning til en nettoordning efter samme retningslinjer, som man havde fundet frem til under forhandlingerne med lodserne sidste år.

Denne ordning går i hovedtræk ud på, at afgiften beregnes som en fast procentafgift af den del af lodseriets indtægter, der er til rest efter fradrag af lodseriets fælles udgifter. Til disse udgifter henregnes foruden de egentlige driftsudgifter, udgifter til afskrivning og forrentning af lodseriernes fartøjsmateriel, samt udgifter i forbindelse med lodseriernes pensionsordning.

Da afgiften efter den gældende ordning alene beregnes af en bruttolodsfortjeneste over 36 000 kr. årlig, har udvalget foreslået,

at der også ved afgiftsberegning efter netto regnes med en afgiftsfri indtægt.

I 1954, da den nuværende ordning blev indført, skønnede man, at lodseriernes gennemsnitlige driftsudgifter androg ca. $\frac{1}{3}$ af bruttolodsfortjenesten, således at der til en afgiftsfri bruttolodsfortjeneste på 36 000 kr. svarede en nettofortjeneste på ca. 24 000 kr.

På denne baggrund har man i udvalget fundet det rimeligt at sætte det afgiftsfri beløb under en nettoordning til ca. 25 000 kr., og da man endvidere har ment at burde imødekomme lodsernes ønske om, at det afgiftsfri beløb fremtidig underkastes en regulering i overensstemmelse med statens lønninger, har man foreslået, at det afgiftsfri beløb fastsættes til den udbetalte løn til statstjenestemænd på slutløn i 23. lønningsklasse uden stedtillæg. Til denne lønningsklasse er henført en række af statens navigatører.)

Efter således at have fastsat retningslinjerne for en nettoordning samt reglerne for beregningen af det afgiftsfri beløb har udvalget drøftet afgiftsprocentens størrelse, idet man i denne forbindelse har lagt indtægtsforholdene i 1957 til grund, eftersom dette grundlag havde været benyttet under det forudgående arbejde i 1958.

I 1957 indbragte den gældende ordning et samlet afgiftsbeløb til reguleringsfonden på 240 000 kr., og en opstilling over fondens indtægter og udgifter i 1957 viste et underskud på 39 000 kr., der kunne dækkes gennem overskud fra tidligere år.

Undersøgelser foretaget af udvalget har vist, at den gennemsnitlige driftsudgiftsprocent for de afgiftspligtige lodserier beløb sig til ca. 41.

En til en nettolodsfortjeneste af 25 000 kr. svarende gennemsnitlig bruttolodsfortjeneste vil herefter andrage 42 400 kr. Såfremt det havde været muligt at regulere afgiften til fonden således, at lodserne fortsat havde været sikret en nettofortjeneste på 24 000-25 000 kr., skulle afgiften efter den nuværende ordning først begynde ved bruttofortjenesten på ca. 42 000 kr., og afgiften ville da have indbragt et beløb af ca. 175 000 kr. Fondens underskud ville i 1957 da have andraget ca. 105 000 kr.

Hvis den foreslåede nettoordning i 1957 skulle have indbragt et beløb af ca. 175 000

[Forsvarsministeren.]

kr. til fonden, måtte afgiften have været ansat til 27 pct.

Udvalgets undersøgelser af virkningerne af lodsernes forslag om, at adgangen til reguleringsfondens ikke — som i øjeblikket — skal være bestemt af lodseriernes indtægtsforhold, har vist, at en sådan ordning ikke kan gennemføres uden at føre til uheldige konsekvenser og uden helt at ændre fondens karakter og forøge usikkerheden med hensyn til statskassens forpligtelser over for fonden. Der er herefter opnået enighed i udvalget om, at den nuværende praksis med hensyn til lodseriernes optagelse i fonden og principperne for fondens tilskudsordning opretholdes.

Lodsforeningens repræsentanter har dog i udvalget rejst spørgsmålet om en forhøjelse af det grundbeløb — for tiden ca. 11 000 kr. — der af reguleringsfondens ydes til de i fonden optagne lodserier. Udvalgets øvrige medlemmer har heroverfor peget på, at de pågældende lodserier ud over grundbeløbet — der fastsættes administrativt — beholder $\frac{1}{3}$ af deres bruttolodsfortjeneste, og at spørgsmålet om en eventuel forhøjelse af grundbeløbet må være afhængigt af fondens økonomiske muligheder og de virkninger, merudgiften vil få for statskassen, der ifølge loven skal dække et eventuelt underskud i fonden.

Endvidere har udvalget peget på, at man ikke ved ansættelsen af afgiftsprocenten har regnet med, at udgiften til anskaffelse af fartøjer ved de regulerede lodserier skal afholdes af reguleringsfondens.

Rent faktisk har det siden fondens oprettelse været muligt at afholde disse udgifter af fonden, men udvalget har bemærket, at det eventuelt kan blive nødvendigt at yde statsstøtte — f. eks. i form af lån — til anskaffelse af lodsfartøjerne. Udvalget har herved henvist til, at dette i øvrigt stemmer med den før 1954 gældende praksis.

For så vidt angår bidraget til Den fælles Lodspensionskasse, er udvalget gået ind for et forslag, hvorefter bidraget, der hidtil er beregnet efter en progressiv skala fra 8 til 25 pct. af bruttolodsfortjenesten, beregnes som en fast procentandel af det beløb, der er til rest efter fradrag af lodseriets driftudgifter.

Den nævnte bidragsprocent må ansættes til 30, såfremt ordningen skal indbringe

samme beløb til pensionskassen som hidtil. I forbindelse hermed har udvalget dog foreslået, at der skabes hjemmel for nedsættelse af bidragsprocenten, idet pensionsbidraget for visse lodserier med mindre indtægter, der ikke svarer afgift til reguleringsfondens eller er optaget i denne, vil stige så væsentligt, at en nedsættelse i en overgangsperiode må anses for rimelig. Bidragsprocenten er følgelig i loven foreslået angivet som højst 30.

Forinden udvalget afgav sin betænkning, har lodsernes repræsentanter haft lejlighed til at forelægge forslagene om beregningen af afgiften til reguleringsfondens og bidraget til pensionskassen for Lodsforeningens medlemmer på en ekstraordinær generalforsamling, hvor 108 af foreningens 126 stemmeberettigede medlemmer var til stede. På generalforsamlingen tiltrådte 95 af medlemmerne forslagene, 12 medlemmer stemte imod, og 1 medlem stemte ikke.

Vedrørende de foreslåede ændringer af pensionsbestemmelserne har disse været behandlet af bestyrelsen for Den fælles Lodspensionskasse, som i en skrivelse af 12. januar 1960, der er optaget som bilag til lovforslaget, har indstillet til forsvarsministeriet, at bestemmelserne revideres.

De foreslåede ændringer svarer nøje til de ændringer, der nu er gennemført for statens tjenestemænd og medlemmer af statsunderstøttede pensionskasser. Bestyrelsen for lodsernes pensionskasse, hvori lodserne har to repræsentanter, har, bortset fra spørgsmålet om en forhøjelse af den nugældende aldersgrænse for adgangen til at søge afsked med alderspension fra 65 til 67 år, enstemmigt tiltrådt de foreslåede ændringer.

Lodsernes repræsentanter i bestyrelsen har med hensyn til aldersgrænsespørgsmålet henvist til de betydelige og fortsat voksende fysiske krav, lodstjenesten stiller til dens udøvere, specielt ved entring af de store skibe i rum sø.

Disse krav medfører, at ældre lodser, der ikke — som tilfældet ofte vil være i statstjenesten — har mulighed for at overtage fysisk mindre krævende arbejde, i højere grad end andre vil være henvist til at søge afsked som følge af svagelighed inden 67 års alderen og som følge deraf være afskåret fra at opnå højeste pension.

Uanset den forståelse man må have for

[Forsvarsministeren.]

lodsernes synspunkter i så henseende, har jeg — efter at spørgsmålet har været forhandlet med finansministeriet — imidlertid fundet, at lodsernes pensionsbestemmelser er så nøje knyttet sammen med de tilsvarende bestemmelser for tjenestemændene, at der ikke bør foreslås en fravigelse af den almindelige aldersgrænse for lodsernes vedkommende.

Bortset fra dette enkelte punkt har det fremsatte lovforslag — der foruden ændringerne i afgifts- og pensionsordningen indeholder enkelte ændringer af mindre betydning — som nævnt opnået fuld tilslutning fra de i udvalget og i pensionskassens bestyrelse indvalgte lodser.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i kriminallov for Grønland og forslag til lov om ændring i lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.

De to love bestemmer, at de skal optages til revision i folketingsåret 1959-60, og lovforslagene går ud på, at revisionen udsættes, således at den finder sted senest i folketingsåret 1962-63.

Det er overdraget „Udvalget for samfundsforskning i Grønland“ at foretage de nødvendige undersøgelser, der skal danne grundlag for revisionsforslagene. Forskellige forhold har imidlertid medført, at udvalget først er kommet forholdsvis sent i gang med at indsamle materiale i Grønland, og det vil ikke kunne afgive sin betænkning før tidligst til sommeren 1960.

Da jeg må anse det for at være af væsentlig betydning, at der ved to så vigtige love foreligger et så grundigt materiale som muligt, før man vil beslutte sig for en revision, og da udvalgets betænkning skal forelægges forskellige instanser til udtalelse, derunder Grønlands landsråd, har jeg fundet det nødvendigt at stille forslag om, at revisionen af de to love udskydes til senest 1962-63. Jeg kan tilføje, at eventuelle revisionsforslag naturligvis vil blive fremsat på et tidligere tidspunkt, hvis det skulle vise sig nødvendigt og forsvarligt.

Jeg vil hermed anbefale disse lovforslag

til det høje tings velvillige og efter omstændighederne hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Poul Thomsen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren undersøge, om administrationen af statsinstitutionernes brændselsindkøb over statens brændselskontor og indkøb af kontormaskiner over DSBs handelsafdeling harmonerer med den smidighed, som den decentraliserede handel giver? Vil ministeren foretage en afvikling af centralindkøbene?“

Poul Thomsen: De danske statsbaner har gennem en, jeg ved ikke hvor lang, årrække, men i hvert fald gennem meget lang tid, haft den opgave at foretage brændselsindkøb for samtlige statsinstitutioner her i landet. Samtidig har handelsafdelingen under statsbanerne haft som opgave at indkøbe de kontormaskiner, som anvendes i statens forskellige virksomheder.

Det er fra mange institutionslederes side kommet til udtryk, at man ikke synes, denne ordning er tilfredsstillende. Man anerkender fuldt ud det store og dygtige arbejde, som gøres af statsbanerne og handelsafdelingen med hensyn til at fremskaffe de rigtige priser, de rigtige oplysninger og de bedste tilbud, når det drejer sig om kontormaskiner. Men samtidig synes man, det er lidt kinesisk, at en institutionsleder vel kan henvende sig til en handlende og træffe aftale med ham i henhold til de priser, som brændselsindkøbet har fastsat, men at regningen så skal fremsendes til statens brændselskontor og attesteres dér. Man synes, at der er lidt omsvøvsdepartement i dette, og at det fratager den enkelte institutionsleder noget af det ansvar, som han med rette bør have.

Det viser sig også, at dette, at man fra statens side retter henvendelse til ganske bestemte leverandører, ganske naturligt indskrænker antallet af de leverandører, som kan komme i betragtning.

Hvor det drejer sig f. eks. om København, kan det være mindre væsentligt; men